Rok XI. Nr. 75 (2965). Wilno, Niedziela 18 Marca 1934 r.

NALEŻNOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Cena 15 groszy

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Biskupia 4. Telefony: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—5 ppoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 ppoł. Administracja czynna od godz. 9½—3½ ppoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 12—1 ppoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. Biskupia 4. Telefon 3-40.
CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową 3 zł., z odbiorem w administracji 2 zł. 50 gr. Zagranicą 6 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetrowy przed tekstem—75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty—60 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, z zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 15 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

PO SESJI.

Bilans ogólny.

Sesja budżetowa Sejmu i Senatu została zamknięta. Można już sporządzić bilans prac ustawodawczych za ten okres.

Są tu do zaznaczenia trzy momenty:

1) uchwalenie budżetu. co było bezpośredniem zadaniem Sejmu i Senatu na tej sesji, 2) uchwalenie pełnomocnictw dla Prezydenta Rzeczypospolitej, 3) uchwalenie przez Sejm konstytucji. Pozatem uchwalono szereg ustaw drobniejszych. nie przykuwających uwagi opinji publicznej.

Najdonioślejszem zdarzeniem, oczywiście, było uchwalenie projektu nowej konstytucji. Pod hasłem reformy konstytucji odbywały się w roku 1930 wybory do Sejmu i Senatu. reforma konstytucji postawiona była jako główne zadanie ciał ustawodawczych w bieżącej kadencji — zadanie to zostało częściowo (tylko przez Sejm) wykonane.

Jeszcze o konstytucji.

Dzięki stanowisku opozycji. która uchyliła się od dyskusji nad projektem konstytucji. uchwalenie go nastąpiło nadspodziewanie szybko i łatwo. Dopiero po fakcie opozycja połapała się, jaką sposobność do wygadania się opuściła, i zaczęła krytykować uchwałę Sejmu ze stanowiska formalnego.

Więc podniesiono szereg zarzutów błahych i niepoważnych: że nie porachowano ilu posłów było na sali, chociaż quorum było niewątpliwe, że na porządku dziennym Sejmu figurowało tylko sprawozdanie z toku prac komisji konstytucyjnej, jakgdyby projekt konstytucji nie był właśnie wynikiem tych prac i t. p.

Wszystkie te zarzuty zostały dostatecznie obalone w swoim czasie, i jeśli warto je przypomnieć, to tylko dlatego. że charakteryzują one mentalność polityków opozycyjnych i tłumaczą ich dalsze posunięcia.

Spór o przecinek.

Gdy uchwalony przez Sejm projekt konstytucji został przesłany do Senatu — opozycja znowu podniosła alarm: tekst został zmieniony!

Na czemże polegała ta zmiana tekstu?

Oto w przesłanym do Senatu projekcie pominięta została uwaga referenta, umieszczona w nawiasach przy art. 27. Uwaga nawiasowa. uwaga na marginesie nie stanowią przecie części integralnej tekstu — rzecz jasna dla wszystkich. oprócz panów opozycjonistów.

Przecie idąc tokiem ich rozumowania. można powiedzieć, że jeśli w druku sejmowym był kleks — to i ten kleks jest częścią składową projektu.

Absurd? A opozycja jest bardzo bliska takiego absurdu. Oto senator Woźnicki (na komisji konstytucyjnej Senatu w bież. tygodniu) dowodził, że tekst uległ zmianie, gdyż... dostawiono szereg przecinków i średników. Czyż nie jest dla naszej opozycji charakterystyczny ten spór o przecinek?

Opozycja dla opozycji.

Stanowisko opozycji naprawdę trudno jest zrozumieć. Chociażby w sprawie konstytucji: jeśli opozycja jest jej przeciwna, dlaczego walczy o każdy nawias i przecinek?

Jeszcze raz uwidacznia się, że opozycja nie ma żadnej własnej linji. Swoje zadanie rozumie ona poprostu, jako sprzeciwianie się rządowi. Byle się sprzeciwiać.

Plotki, plotki...

No i jeszcze jedno zajęcie uprawia z zapałem — plotki. A to tajemnicze narady w Belwederze, a to zmiany w rządzie. Prasa opozycyjna puszcza pogłoski o bliskiem ustąpieniu premjera. wymienia kandydatów na to stanowisko — Beck, Prystor, Pieracki.

Czyż nie wszystko jedno dla opozycji, kto będzie stał na czele rządu — Jędrzejewicz. Beck czy Prystor? Ona przez to nie dojdzie do wpływów i władzy. Zasadnicza linja polityczna wytyczona jest przez Marszałka Piłsudskiego. i tej linji będzie się trzymał każdy inny rząd. który mógłby zmienić obecny.

Dalecy przecie jesteśmy od tych czasów kiedy przesilnie gabinetowe mogło stanowić kompletny zwrot w polityce i niweczyć rezultaty dotychczasowej pracy. Dalecy jesteśmy od tych czasów gdy od humoru paru posłów z nic nie znaczącego klubu zależało. komu dać władzę w ręce.

Spór o drobiazgi. bezpodstawne rekryminacje i plotki — oto bilans działalności opozycji.

W. Solski.

Na czem polega „zmiana tekstu konstytucji".

Wobec podjętej przez część prasy kwestji rzekomego dokonania pewnych zmian w tekście uchwały konstytucyjnej Sejmu z dnia 26 stycznia r. b. i przesłania „zmienionego" projektu do Senatu — zwróciła się Ajencja „Iskra" do dyrektora Biura Sejmu dr. Władysława Dziadosza z prośbą o wyjaśnienie tej sprawy.

Jest rzeczą oczywistą — oświadczył dr. Dziadosz — że marszałek Sejmu odsyła do Senatu uchwalone przez Sejm projekty ustaw bez błędów drukarskich. bez oczywistych dla każdego błędów zecerskich. Zupełnie w ten sam sposób postąpiono z uchwałą konstytucyjną. Porównanie druku sejmowego Nr. 820 z drukiem senackim Nr. 400 — oba dotyczą projektu nowej konstytucji — pozwala oczywiście, zorjentować się, iż tylko i wyłącznie błędy zecerskie zostały poprawione Jest to zupełnie wyraźne i we wszystkich parlamentach stosowane.

Co dotyczy skreślenia zdania, ujętego w nawias przy tezie Nr. 27 i wyrażającego prywatną opinję referenta wicemarszałka Cara? Sprawa jest niemniej jasna. Przecież każdy, najmniej nawet obeznany z techniką prac parlamentarnych wie, że **Sejm nie uchwala druku,** ale projekt ustawy. Druk sejmowy zawiera zwykle projekt ustawy, uzasadnienie jej i — często — uwagi referenta. Każde niemal sprawozdanie komisji sejmowej dla plenum Sejmu tak wygląda. Z tego nie wynika jednak, że Sejm uchwala tak że uzasadnienie i uwagi referenta, oraz treść druku o charakterze formalnym, jak np. sakramentalne zdanie: „Wysoki Sejm uchwalić raczy" lub podpisy wnioskodawców, przewodniczącego komisji. referentów, datę druku i t. d. Zdanie ujęte w nawias przy tezie Nr. 27 zawierało uwagę referenta, która właśnie dlatego nie może być umieszczona w tekście uchwalonego projektu ustawy, a która z treścią projektu nie ma oczywiście nic wspólnego tak samo, jak nic wspólnego z projektem. jako podstawą uchwały. nie ma uzasadnienie, znajdujące się w tym samym druku sejmowym Nr. 820.

Do Senatu przesłano tekst uchwały Sejmu bez uwag referenta i bez uzasadnienia. natomiast z prawidłową interpunkcją — bez błędów drukarskich. (Iskra).

Rząd Ulmanisa

RYGA, (Pat). Przywódca Związku Chłopskiego Ulmanis utworzył w piątek wieczorem nowy gabinet. Teki prezesa Rady Ministrów i ministra spraw zagranicznych objął **Ulmanis.** ministra spraw wewnętrznych — **Gulbis** (Zw. Chł.), ministra finansów — **Rimbenieks** (Chrz. Blok Rob.), rolnictwa — **Budsche** (Partja Łot. Klerykałów), komunikacji — **Inbuls** (P. Łot. Kl.), ministrem wojny i narazie również ministrem sprawiedliwości został gen. **Balodis.** ministrem oświaty — **Beldvas** (Chrz. Bl. Robot.).

RYGA, (Pat). Nowoutworzony rządKarola Ulmanisa przejął dziś agendy od ustępującego rządu Blodnieksa.

Deklaracja rządowa.

RYGA, (Pat). Nowy premjer Ulmanis odczytał w parlamencie deklarację rządową. Nowy rząd w polityce zagranicznej będzie w dalszym ciągu dążył do utrwalenia niezawisłości Łotwy oraz wzmożenia jej sytuacji międzynarodowej i zapewnienia bezpieczeństwa. **Rząd uważa, że należy uczynić wszystko, co będzie możliwe, by doprowadzić do realizacji związku państw bałtyckich.** Współpraca z Ligą Nar. będzie nadal kontynuowana.

Szczególna uwaga zwrócona będzie na ożywienie eksportu oraz poprawę bilansu handlowego i utrzymanie stabilizacji walutowej. Rząd zapowiedział. że będzie energicznie zwalczał wszystkie skrajne dążenia. które mogłyby zagrażać demokratycznemu ustrojowi państwa.

Wniosek. wyrażający **zaufanie nowemu rządowi. parlament przyjął 50 głosami przeciwko 41.**

Zgon ks. Sixtusa Bourbon-Parma.

W tych dniach zmarł w Paryżu przeżywszy 47 lat ks. Sixtus Bourbon-Parma, brat b. cesarzowej austrjackiej Zyty.

Komitet ekonomiczny ministrów.

WARSZAWA. (Pat). W sobotę 17 marca odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa rady ministrów Janusza Jędrzejewicza posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów, na którem, po złożeniu przez ministra rolnictwa i reform rolnych sprawozdania o przebiegu akcji finansowo rolnej w ostatnim okresie, ustalono terminarz prac zmierzających do ścisłego zespolenia i koordynacji tej akcji. W dalszym ciągu komitet ekonomiczny ministrów uchwalił dodatkowe kredyty na finansowanie budownictwa mieszkaniowego w 1934 r. na sumę zł. 10.000.000, w tem na drobne budownictwo mieszkaniowe preliminuje się dodatkowo 6 milj., na wykończenie domów jednoblokowych dodatkowo 3 milj., na remont zaś domów o przeważającej ilości mieszkań małych dodatkowo 1 milj. Pan minister komunikacji złożył sprawozdanie z bieżącej polityki taryfowej, towarowej i osobowej oraz przedstawił sprawy dotyczące zamówień kolejowych. Jednocześnie uchwalono wnioski w sprawie całokształtu polityki komunikacyjnej. Dodatkowo **uchwalono zwiększenie ilości żyta przeznaczonego dla ludności wiejskiej za pomoc za odpracowaniem z 30.000 t. do 50.000 t.** Wreszcie na posiedzeniu wysłuchano sprawozdania ministra przemysłu i handlu w sprawie prac nad nowelizacją prawa akcyjnego oraz powzięto wniosek w sprawie reorganizacji instytutu eksportowego.

Parlament Francji odroczył się do maja.

PARYŻ. (Pat). Izba deputowanych i senat odroczyły się do dnia 15 maja. Przed odroczeniem izba deputowanych przyjęła projekt ustawy. dotyczący ochrony rynku zbożowego.

Współpraca Włoch, Austrji i Węgier.

Podpisanie 3-ch protokółów w wyniku rozmów rzymskich.

RZYM. (Pat). Dziś o godzinie 18 m. 8 w pałacu Weneckim Mussolini, Dollfuss i Goemboes podpisali trzy protokóły.

Treść pierwszego protokółu. posiadającego charakter politycznego traktatu konsultacyjnego, jest następująca:

Szefowie rządów Włoch, Austrji i Węgier, ożywieni chęcią współdziałania w celu utrzymania pokoju i odbudowy gospodarczej Europy, opartego na poszanowaniu wolności i praw każdego państwa, przekonani, że współpraca pomiędzy trzema rządami w tym duchu może ustalić realne przesłanki dla szerokiej współpracy z innemi państwami, zobowiązują się się dla osiągnięcia wyżej wspomnianych zamierzeń porozumiewać się ze sobą we wszystkich zagadnieniach, które ich interesują oraz w zagadnieniach natury ogólnej istniejących w duchu traktatu przyjaźni włosko-austrjackiego, włosko-węgierskiego i austrjacko-węgierskiego, opartych na uznaniu licznych wspólnych interesów wspólnej polityki, zmierzającej do urzeczywistnienia efektywnej współpracy pomiędzy państwami europejskiemi, a w szczególności pomiędzy Włochami, Austrją i Węgrami. W tym celu trzy rządy prowadzić będą wspólne narady w każdym wypadku, gdy choćby jeden z nich uznał za potrzebne.

Dwa następne protokóły o charakterze gospodarczym mają za przedmiot rozwój stosunków gospodarczych pomiędzy Włochami. Austrją i Węgrami na podstawie zasad ustalonych na konferencji gospodarczej w Stresie i memorandum włoskiego z września roku ubiegłego.

Protokół stwierdza na wstępie, że Włochy, Austrja i Węgry, ożywione chęcią rozwoju stosunków gospodarczych oraz przeciwstawiając się niezdrowym tendencjom zmierzającym do autarchji gospodarczej, jak również mając na celu ułatwienie dzieła odbudowy gospodarczej państw naddunajskich zgodnie z zasadami konferencji w Stresie i z zasadami memorandum włoskiego z 29. 9. 1933 r. zgodziły się co do następujących spraw:

1) Rządy Włoch. Austrji i Węgier zgodne są co do rozszerzenia obowiązujących układów. celem rozwoju wzajemnego wywozu i wzmocnienia dopełniającego charakteru struktur gspodarczych trzech państw W tym celu przed 15. 5. 1934 r. zostaną zawarte nowe układy dwustronne.

2) Rządy Austrji, Włoch i Węgier zawrą przed 15. 5. 1934 r. układy mające na celu zniesienie trudności, jakie są udziałem Węgier w związku ze spadkiem cen zboża.

3) Rządy Austrji. Włoch i Węgier obowiązują się ułatwiać i rozwijać, jak tylko można najbardziej, ruch tranzytowy w portach adrjatyckich. W tym celu zawarte zostaną, możliwie najprędzej, układy dwustronne.

4) Rządy Austrji. Włoch i Węgier utworzą stałą komisję z trzech rzeczoznawców. którzy śledzić będą rozwój gospodarczych stosunków pomiędzy trzema państwami i których zadaniem będzie opracowanie konkretnych propozycyj, zmierzających do dalszego rozwoju stosunków gospodarczych w duchu niniejszego protokółu.

Protokół trzeci podpisany jest tylko przez Włochy i Austrję i posiada charakter protokółu dodatkowego do protokółu drugiego.

Odpowiedź niemiecka Francji.

BERLIN, (PAT). — Niemieckie biuro informacyjne publikuje tekst momerandum niemieckiego, doręczonego 13 bm. ambasadorowi François Poncetowi w odpowiedzi na aide memoire francuskie.

Odpowiedź niemiecka, utrzymana w tonie pojednawczym, składa się ze wstępu oraz 4 punktów, zawierających wyjaśnienia różnicy poglądów, które, zdaniem Rzeszy, polegają jedynie na nieporozumieniach.

To stanowisko Rzeszy podkreśla memorandum we wstępie. Początkowo rząd Rzeszy zamierzał nie odpowiadać na notę francuską, chcąc odczekać wyników podróży Edena. Widząc jednak, że wywody rządu francuskiego w różnych punktach wynikają z nieporozumień w sprawie poprzednich oświadczeń Rzeszy, rząd Rzeszy uważał za konieczne udzielić ze swej strony wyjaśnienia.

1) Memorardum rządu Rzeszy interpretuje pakt o nieagresji oraz pakt lokarneński. — Znaczenie paktu o nieagresji wynika z międzynarodowej praktyki ostatnich lat. Odnośnie do paktu lokarneńskiego, Niemcy nie myślą osłabiać jego znaczenia przez zawieranie paktu o nieagresji i nigdy nie kwestjonowały ważności tego układu. Rząd Rzeszy, mówi w d. c. memorjał, chciałby zwrócić uwagę, że po uregulowaniu problemu rozbrojenia nadejdzie chwila odpowiednia do rozważania z innemi mocarstwami kwestji przyszłego ustosunkowania się do ligi narodów.

2) Rząd Rzeszy polemizuje z zarzutami aide memoire francuskiego, iż Niemcy uważają za niemożliwe osiągnięcie prawdziwego rozbrojenia. Niemcy podkreśla memorandum, oświadczyły tylko, że wobec nierozbrojenia się mocarstw wysoko uzbrojonych nie powstała sytuacja odpowiadająca duchowi deklaracji 5-ciu mocarstw o równouprawnieniu Niemiec z 11 grudnia 1923 r. Obecnie chodzi nietylko o stronę rozbrojenia mocarstw wysoko uzbrojonych ile raczej o porozumienie się co do konwencji wynikającej z obecnego stanu rzeczy.

Różnica w sprawie kontroli występująca w stanowisku rządu niemieckiego polega na nieporozumieniu. Rząd niemiecki zgadza się na kontrolę międzynarodową, wchodzącą jednak w życie równocześnie z zawarciem konwencji ustalającej przyszły stan zbrojeń poszczególnych krajów. Chodziłoby jeszcze jedynie o omówienie szczegółów technicznych kontroli, co jednak dałoby się korzystniej załatwić w pomyślniejszem stadjum rokowań.

4) Co do tak zwanych organizacyj politycznych rząd niemiecki wychodzi z założenia. że kontrola ich jest zbyteczną. gdyż sprawa ewentualnego ustalenia charakteru militarnego tych organizacyj załatwiona być może przed podpisaniem konwencji. Rząd niemiecki zgadza się, aby związki pozawojskowe nie posiadały broni, nie otrzymywały przeszkolenia wojskowego, nie pozostawały w żadnym stosunku z organizacjami siły zbrojnej. — Pozatem kontrola organizacyj politycznych jest zbyteczna, gdyż Niemcy nie podpiszą żadnej konwencji, której lojalnego wykonania nie mogłyby gwarantować. W kwestji ustalenia efektów rząd Rzeszy uważa za konieczne, aby przy zestawieniu sił liczebnych armji zaliczone zostały również wojska stacjonowane w kolonjach zamorskich, które w każdej chwili mogą być użyte na kontynencie. Pozatem powinny być uwzględnione, zdaniem rządu niemieckiego, wyszkolone rezerwy. Co do zaopatrzenia przyszłej armji niemieckiej w broń defenzywną, to rząd Rzeszy nie widzi w aide memoire francuskiem wystarczających argumentów, które uzasadniałyby dalsze odroczenie terminu tego uzbrojenia.

Memorandum dochodzi do wniosku. że możliwe są dwa rozwiązania. Można wybrać konwencję z krótszym okresem ważności około 5 lat, poprzestającą na limitowaniu rozbrojenia państw wysoko uzbrojonych na ich poziom obecny. albo też wprowadzić można do konwencji zarządzenia rozbrojeniowe w odniesieniu do wysoko uzbrojonych państw. dając jej wzamian dłuższy okres ważności.

W zakończeniu memorandum niemieckie wskazuje, że zarówno Włochy jak i Anglja i Francja uznały za niemożliwe pozostawić Niemcy w stanie uzbrojenia określonego w traktacie wersalskim.

Areszty i konfiskaty prasowe w Kłajpedzie.

Urzędnicy policyjni — członkami partji hitlerowskiej.

RYGA, 17. III. (tel. wł.). Podczas śledztwa w sprawie rozwiązanej w Kłajpedzie niemieckiej partji narodowo-socjalistycznej wyszło najaw, że należało do niej 21 urzędników autonomicznej policji kłajpedzkiej. Fakt ten wywołał w Kownie wielkie poruszenie.

W toku śledztwa sędzia nakazał onegdaj aresztowanie dwóch przywódców innej konkurującej z narodowo-socjalistyczną partji „Chrześcjańskiego Zjednoczenia Robotniczego" pp. von Sassa i Korpa.

Czkartkowy numer „MemelerDamfboot" uległ konfiskacie z powodu podburzającego artyk. wstępn., omawiającego zarządzenia władz centralnych

Nauczyciele — Polacy

zwolnieni z więzień litewskich.

W związku z pogłoską — jakoby dotychczasowe wiadomości o zwolnieniu aresztowanych w Litwie Polaków nie odpowiadały prawdzie i w Kownie rozklejone są odezwy, nawołujące do dalszych antypolskich wystąpień, wczorajsza „Gazeta Polska" zamieszcza wyjaśnienie swego korespondenta kowieńskiego T. Katelbacha, prostujące te wersje Według tego wyjaśnienia sprawa przedstawia się następująco:

Po zwolnieniu w dn. 8 b. m. nauczycieli prywatnych — Michniewicza i Koczana z aresztu w Kiejdanach. gdzie odbyli całkowicie wymierzoną im karę jednego miesiąca więzienia **żaden z prywatnych nauczycieli Polaków obecnie w więzieniu nie przebywa.** Natomiast w następstwie wyroków pozostaje nadal w mocy wydalenie 7-miu nauczycieli i nauczycielek prywatnych z powiatów, w których nauczali. Jedni z nich wydaleni zostali na cały czas trwania stanu wojennego, inni na krócej np. na rok.

Dotąd przebywają w więzieniu w Ucianach członkowie polskich organizacyj oświatowych w liczbie 5-ciu. Skazanie to nastąpiło jednakże nie z tytułu nauczania przez te osoby działy polskiej.

Francja nie powinna się wiązać.

PARYŻ, (PAT). — Na wczorajszem posiedzeniu senackiej komisji spraw zagranicznych przewodniczący komisji sen. Beranger przedstawił obecną sytuację międzynarodową na podstawie dokumentów dyplomatycznych z Quai d'Orsay, oraz na podstawie rozmów, przeprowadzonych z min. Barthou w sprawie ostatniego memorandum niemieckiego.

Komisja uchwaliła wniosek. który zgadza się z poprzedniemi wynikami obrad komisji, według których Francja, stojąc wobec zbrojeń niemieckich, jak również wobec całkowitego braku zagwarantowania bezpieczeństwa, nie powinna się wiązać konwencją, której przepisy zobowiązałyby ją czy to do redukcji zbrojeń. czy do porzucenia niezbędnych warunków bezpieczeństwa.

Odroczenie narad w sprawach przedsoborowych.

Narady w sprawach przedsoborowych, które miały się odbyć pod przewodnictwem ks. Metropolity Djonizego przy udziale przedstawicieli Rządu i Hierarchji Prawosławnej dn. 22 i 23 b. m. zostały odroczone z powodu niedyspozycji p. Wojewody Wołyńskiego H. Józewskiego oraz nieobecności w Warszawie z powodu służbowego wyjazdu p. Wiceministra S. Sieczkowskiego. Wobec tego narady odbędą się po Świętach Wielkiej Nocy prawdopodobnie dnia 19 i 20 kwietnia r. b. (P. I. P.).

Cambridge zwycięzcą.

LONDYN, (PAT). — Doroczny wyścig wioślarski ósemek uniwersyteckich zakończył się zwycięstwem załogi Cambridge, która pobiła załogę Oxfordu o 4 1/4 długości, w rekordowym czasie 18 minut, 3 sekundy.

Kronika telegraficzna.

Władze japońskie postanowiły wycofać z Mandżurji 10 i 14 dywizję stacjonowanych tam wojsk japońskich. Wycofane dywizje zostaną zastąpione świeżemi oddziałami 3 i 16 dywizji.

— **W okolicach m. Kiercz** nad morzem Azowskiem odkopano na miejscu dawnej kolonji greckiej Pantikopea całą wioskę z czasów t. zw. królestwa bosforskiego (III—IV w. przed Nar. Chr.). Znaleziono m. in. sarkofag ze szkieletem 7-letniego dziecka, oraz 6 glinianych figurek, wyobrażających kobiety, tancerzy i scytów. a także naczynia i inkrustowane szkatułki.

— **W mieszkaniu łotewskiego ministra** wojny gen. Balodisa dokonano oryginalnej kradzieży. Złodziej zabrał ordery krajowe i zagraniczne i różne srebrne i złote przedmioty, które gen. Balodis otrzymał w upominku w związku z obchodem 50-lecia

— **Londyński komitet,** prowadzący akcję na rzecz zwolnienia oskarżonych w procesie o podpalenie Reichstagu wystosował do kanclerza Hitlera memorjał. w którym domaga się zwolnienia Torglera. Pod memorjałem złożono 111 podpisów, w tej liczbie 7 członków izby gmin.

Sprawa Stawiskiego.

Pomoc Scotland Yardu.

LONOYN, (PAT). — Ponieważ materjały, zebrane w sprawie afery Stawiskiego, mają charakter międzynarodowy i przy badaniu tych materjałów niezbędne są wiadomości, dotyczące całego międzynarodowego aparatu kryminalnego, — rząd francuski zwrócił się do rządu brytyjskiego o pomoc i poprosił o wydelegowanie do Paryża odpowiedniego specjalisty angielskiego.

Wczoraj odjechał do Paryża desygnowany przez londyński Scotland Yard najsłynniejszy z detektywów, będący już na emeryturze, główny inspektor śledczy Wensley w towarzystwie inspektora Collinsa.

JESZCZE JEDNO SAMOBÓJSTWO.

PARYŻ, (PAT). — Dziś rozegrała się znowu dramatyczna scena w związku z aferą Stawiskiego. Postawiony w stan oskarżenia pod zarzutem udziału w oszustwach Stawiskiego wyższy urzędnik ministerstwa rolnictwa Blanchard popełnił samobójstwo w lasku Fontenaiblau przez poderżnięcie sobie gardła scyzorykiem.

Przed Imieninami Marszałka.

Odezwa do ludności m. Wilna.

Komitet Obywatelski uczczenia imienin P. Marszałka Piłsudskiego wydał następującą odezwę:

OBYWATELE!

Dzień Imienin MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO jest świętem całego Narodu Polskiego, jak świętem całej rodziny są imieniny ojca.

Wskrzesiciel wolnego, niepodległego Państwa Polskiego jest i dla najdalszych pokoleń pozostanie Ojcem Ojczyzny. Dzień Jego Imienin jest tym dniem w roku, kiedy cały Naród może okazać swojemu Wybawcy jak Go czci i miłuje.

Pod ręką Jego Polska rośnie w potęgę, śmiało idzie naprzód, poprzez biedy i troski dnia powszedniego ku lepszej przyszłości.

Obywatele Wilna, Jego ukochanego miasta, ślubujemy Mu w dniu Jego Imienin miłość i wierność, a karność i posłuszeństwo Państwu, które zbudował!

To będzie dla Niego najpiękniejszym darem.

KOMITET OBYWATELSKI

Prezydjum: *Przewodniczący: (—) Dr. Wiktor Maleszewski.*

Wiceprzewodniczący: *(—) Pos. Stanisław Dobosz.*
(—) Dr Edward Góra.
(—) Ppłk. Stefan Błocki.
(—) Mjr. Eug. Kozłowski.

Sekretarz: (—) Por. Zygmunt Christa.

Beczułka bednarzy wileńskich dla Marszałka Piłsudskiugo.

Wczoraj wieczorem wyjechała do Warszawy delegacja Organizacji Młodzieży Pracującej w liczbie 13 osób z p. naczelnikiem Matuszkiewiczem na czele. Delegacja zdąża do stolicy na imieniny Marszałka Piłsudskiego, by złożyć Solinizantowi życzenia i hołd w imieniu wileńskiej młodzieży pracującej. Delegacja w darze dla Marszałka wiezie beczułkę wykonaną przez młodych bednarzy wileńskich. Beczułka ta efektownie skonstruowana, przystosowana jest do umieszczenia trzech rodzajów płynów, a zaopatrzona jest w jeden korek.

Jednocześnie drużyna O. M. P-n, która wyruszyła pieszo do Warszawy złoży Marszałkowi Piłsudskiemu adres hołdowniczy w imieniu całego wileńskiego świata pracy.

Dekoracja zasłużonych.

W dniu 17 b. m. o godz. 11.30 w wielkiej sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego p. Wojewoda Władysław Jaszczołt udekorował szereg zasłużonych obywateli m. Wilna orderem Odrodzenia Polski i złotym oraz srebrnym Krzyżem Zasługi.

Przed wręczeniem odznaczeń p. Wojewoda Jaszczołt wygłosił krótkie przemówienie, w którem podkreślał znaczenie odznaczeń, nadawanych za pracę w różnych dziedzinach dla dobra państwa, wybiegającą ponad normalną przeciętność, oraz życzył odznaczonym, by otrzymane odznaczenia były zachętą dla ich dalszej wytężonej pracy.

Po wręczeniu odznaczeń profesor dr. Szmurło, odznaczony komandorją orderu Odrodzenia Polski, odpowiedział p. Wojewodzie w imieniu wszystkich udekorowanych.

Uroczystości dekoracji asystowała znaczna ilość osób, m. in. rektor U. S. B. prof. Staniewicz, dyrektor Kolei Państwowych inż. Falkowski, dziekan Wydziału Sztuk Pięknych Ślendziński. Obecny również był na sali oddział Federacji Związków Obrońców Ojczyzny.

PROGRAM OBCHODU:

NIEDZIELA dnia 18 marca 1934 r.

Godz. 19-ta — uroczysty capstrzyk wszystkich orkiestr wojskowych, P. W. Pocztowego, Kol. P. W., Federacji, Strzelca, Straży Pożarnej i in.
Capstrzyk rozpocznie się na Placu Napoleona odegraniem przez połączone orkiestry wojskowe Hymnu Narodowego.

PONIEDZIAŁEK, dnia 19 marca 1934 r.

Godz. 10-ta — Msza św. polowa na Placu Łukiskim.
Nabożeństwa w świątyniach innych wyznań.

Godz. 10,45 — Defilada na ul. Mickiewicza naprzeciwko ul. Przeskok.

Godz. 12-ta — Odsłonięcie i poświęcenie ufundowanej przez Legjonistów Tablicy pamiątkowej, wmurowanej na domu przy ul. Św. Anny 2, w którym mieszkał w latach 1877—1878 Józef Piłsudski. 1) Fanfary, 2) Odsłonięcie tablicy przez Insp. Armji Gen. dyw. Dąb-Biernackiego. 3) Poświęcenie tablicy przez ks. mgr. mjr. E. Nowaka 4) Przemówienie posła Wład. Kamińskiego w imieniu Legjonistów. 5) Przemówienie Prezydenta miasta dr. W. Maleszewskiego. 6) Marsz I Brygady w wykonaniu orkiestry 1 p. p. Leg. W uroczystości odsłonięcia tablicy weźmie udział kompanja honorowa 1 p. p. Leg. z pocztami chorągwianemi 1, 5 i 6 p. p. Leg., 1 p. a. l. Leg.

Godz. 13-ta — Popularna akademja legjonowa, urządzona staraniem Ok. Zw. Legjonistów Polskich przy współudziale Poczt. P. W. 1) Zagajenie. 2) Przemówienie płk. Stefana Biestka w imieniu Armji. 3) Przemówienie nacz. Wydz. Kur. Okr. Szkolnego Czystowskiego. 4) Uwertura z opery „Halka" Moniuszki — wykona orkiestra symfoniczna Poczt. P. W. 5) Przemówienia przedstawicieli Legjonu Młodych i Straży Przedniej. 6) „Kuba-Jurek" — mazur Namysłowskiego wykona orkiestra symfoniczna Poczt. P. W. 7) Zespół damski Poczt. P. W. wykona kompozycje Niewiadomskiego i Szczepańskiego „W Białym Dworku". 8) Zespół męski Poczt. P. W. wykona „Zabrzmij pieśni" kantata Piotra Maszyńskiego. 9) „Szlakiem Kadrówki" Miłka Henryka — wykona chór męski Poczt. P. W. 10) Polonez a-dur Szopena, wykona orkiestra dęta Poczt. P. W. 11) „Pierwsza Brygada" — wykona orkiestra Poczt. P. W.

Godz. 18-ta — Uroczysta akademja w Auli Kolumnowej U. S. B.: Wstęp do „Mildy" St. Moniuszki — wykona orkiestra 6 p. p. Leg. 1) Zagajenie J. M. Rektora U. S. B. 2) Przemówienie płk. dypl. Tadeusza Pełczyńskiego. 3) Polonez Karpińskiego — odśpiewa chór „Echo" pod dyr. prof. Wł. Kalinowskiego. 4) Przemówienie prof. dr. Władysława Jakowickiego. 5) Pieśni legjonowe — odśpiewa chór. 6) Przemówienie studenta U. S. B. Al. Derugi. 7) Marsz „Pierwsza Brygada" — orkiestra 6 p.p. L.

NIEDZIELA, dnia 18-go marca 1934 roku.

Godz. 11-ta — Akademja urządzona przez Inspektorat Szkolny m. Wilna z Oddz. Grodzkim Zw. Naucz. Polsk. w Teatrze Miejskim na Pohulance.

Godz. 12-ta — Uroczyste Nadzw. Zebranie Członków Dzielnicy Śródmieście BBWR w Wilnie w sali przy ul. Św. Anny 2.

Gozdz. 12-ta — Akademja w Instytucie Nauk Handl.-Gosp. przy ul. Mickiewicza.

Godz. 12-ta — Obchód placówki Jerozolimka BBWR w sali parafjalnej przy ul. Kalwaryjskiej.

Godz. 13-ta — Akademja Pocztowego Przysp. Wojsk. w Małej Sali Miejskiej przy ul. Końskiej.

Godz. 13-ta — Akademja wszystkich dzielnic Ochotniczej Straży Pożarnej m. Wilna w świetlicy strażackiej Zw. Str. Zawod. m. Wilna.

Godz. 14,30 — Staraniem Pol. Białego Krzyża —Akademja dla Oddz. Garnizonu Wilno, w Teatrze Miejskim na Pohulance.

Godz. 15-ta — Obchód dla dziatwy kolejarzy w „Ognisku Kolejowem".

Godz. 16-ta — Obchody w świetlicach Związku Pracy Obyw. Kobiet przy ul. Bobrujskiej Nr. 20 i W. Pohulance Nr. 28.

Godz. 16-ta — Akademja Związku Zaw. Pracowników Miejskich m. Wilna w Małej Sali Miejskiej przy ul. Końskiej.

Godz. 17,30 — Obchód dzielnicy „Antokol" BBWR w Państw. Szkole Techn.

Godz. 18-ta — Akademja Związku Oficerów Rezerwy we własn. sali przy ul. Mickiewicza 22.

Godz. 18-ta — Pięć Akademji w Ogniskach O. M. P.

Godz. 18-ta — Akademja Popularna Wojew. BBWR przy ul. Św. Anny 2.

Godz. 18-ta — Obchód dzielnicy Śnipiszki BBWR w lokalu przy ul. Krakowskiej 25 (szkoła powsz. Nr. 9).

Godz. 18-ta — Obchód dzieln. „Zwierzyniec" BBWR w Domu Lud. przy kośc. na Sołtaniszkach.

Godz. 20-ta — Akademja urządzona przez Kolej. Przysp. Wojsk. w sali „Ogniska Kolejowego".

PONIEDZIAŁEK, dnia 19 marca 1934 roku.

Godz. 11.30 — Przedstawienie dla dzieci szk. powszechnych w Teatrze Miejskim na Pohulance.

Godz. 12-ta — Obchód w „Rodzinie Policyjnej" dla funkcjonarjuszów Policji i ich rodzin w Sali Miejskiej przy ul. Końskiej.

Godz. 16-ta — Obchód dla Garnizonu Zw. Strzeleckiego w Małej Sali Miejskiej przy ul. Końskiej. Uroczyste obchody w świetlicach wszystkich Oddziałów Związku Strzeleckiego.

Godz. 16-ta — Przedstawienie dla dzieci szkół powszechnych w Teatrze „Lutnia".

Godz. 16.30 — Przedstawienie dla dzieci szk. powszechnych w Teatrze Miejskim na Pohulance.

Godz. 17-ta — Obchód ZPOK w Żłobku dla Matek przy ul. Kalwaryjskiej Nr. 69.

Godz. 18-ta — Obchód ZPOK dla Bursy, Domu Wychowawczego i Świetliczanek w Bursie przy ul. SS. Miłosierdzia Nr. 26.

Godz. 18-ta — Obchód Stowarz. Urzędników Skarb. w sali przy ul. Mickiewicza 22-a.

Godz. 19-ta Obchód Zjedn. Robotniczych Zw. Zaw. Ziem Północno-Wschodnich w Małej Sali Miejskiej przy ul. Końskiej.

Godz. 19-ta — Obchód urządzony przez Organizacje przy Dyrekcji Lasów Państwowych w gmachu Dyrekcji przy ul. Wielkiej Nr. 66.

Godz. 20-ta — Akademja Związku Cechów i Resursy Rzemieślniczej w lokalu przy ul. Bakszta 2.

WTOREK, dnia 20 marca 1934 roku.

Godz. 18,30 — Akademja dla członkiń Związku Pracy Obyw. Kobiet w lokalu Związku przy ul. Jagiellońskiej Nr. 3 5 m. 3.

„Mnogie leta" dla Pana Marszałka.

WARSZAWA. (Pat). W dniu 19-go marca r. b., jako w dniu imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, z polecenia J. E. ks. metropolity Djonizego we wszystkich świątyniach prawosławnych w Polsce zostaną odprawione uroczyste nabożeństwa na intencję p. Marszałka z wygłoszeniem wielolecia. J. E. ks. metropolita Djonizy wystosował w imieniu własnem, hierarchji duchownej i wiernych kościoła prawosławnego w Polsce do p. Marszałka pismo gratulacyjne. Wydawane przy metropolji prawosławnej pismo „Słowo" wypuszcza w dniu imienin p. Marszałka specjalny dodatek, zawierający artykuły w języku polskim, rosyjskim, ukraińskim i białoruskim, poświęcone życiu i działalności Pierwszego Marszałka Polski.

Komunikaty organizacyj.

W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI

Dnia 19.III.34 r. staraniem Wydziału Kulturalno-Oświatowego Koła Wileńskiego Stowarzyszenia Urzędników Skarbowych odbędzie się z okazji Imienin Marszałka o godz. 18-ej wieczorem Akademja w sali przy ul. Mickiewicza 22-a m. 4.

Na program złożą się wyłącznie siły skarbowców. Zagajenie p. prezes Ed. Ratyński, „Piłsudski w poezji" — K. Wójcicki, produkcje orkiestry S. U. S. pod kierownictwem p. A. Andrzejowskiego, chóru pod batutą p. M. Rybaka oraz deklamacje p. Bocianowskiego.

W DZIELNICACH SUBOCZ i ZARZECZE.

Zarządy dzielnic Zarzecza i Subocz BBWR. urządzają w dniu 18 b. m. o godz. 13 w lokalu Szkoły Powszechnej Nr. 25 na Zarzeczu uroczystą akademję ku czci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Na program złożą się: przemówienie, deklamacja, chór i żywy obraz. Część koncertową wykoną orkiestra symfoniczna Związku Pracowników Miejskich pod batutą prof. Salnickiego.

P. P. W.

Dnia 18-go b. m. w niedzielę o godz. 13-ej organizuje Pocztowe Przysposobienie Wojskowe w małej sali miejskiej przy ul. Końskiej uroczystą akademję ku czci Marszałka Piłsudskiego.

Na program akademji złożą się: przemówienia dyr. inż. M. Nowickiego i posła dr. Stefana Brokowskiego, oraz część koncertowa w której udział weźmie znana śpiewaczka p. Bronisława Jagminowa, orkiestra symfoniczna pocztowego P. W. pod kier. R. Hermana, chór pod kier. prof. W. Szczepańskiego, oraz orkiestra pocztowa dęta.

JAK HARCERKI UCZCZĄ IMIENINY MARSZAŁKA.

Omawiając najbardziej odpowiedni sposób uczczenia i oddania hołdu Wielkiemu Wodzowi Narodu, Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, Komenda Chorągwi Wileńskiej Harcerek uchwaliła aby drużyny harcerek Ziemi Wileńskiej cały czas od dnia 19 marca do dnia 19 kwietnia r. b., jako „dnia wyzwolenia Wilna", poświęciły czynnej pomocy bliźnim i „przemyśleniu zadań dobrego obywatela kraju". Każda z drużyn dowolnie ustali sobie formę pomocy bliźnim. Na dzień 19. 4 muszą być przesłane do Komendy Chorągwi meldunki o wykonaniu zadania.

W KOŚCIELE EWANGELICKO-REFORMOWANYM.

Przy ul. Zawalnej odbędzie się dnia 19 b. m. punkualnie o godz. 11-ej uroczyste nabożeństwo z powodu Imienin Marszałka Piłsudskiego.

ZW. LEGJONISTÓW.

Zarząd Okręgu Związku Legjonistów Polskich w Wilnie wzywa wszystkich swoich Obywateli członków do bezwzględnego stawiennictwa w lokalu Związku przy ul. Dominikańskiej Nr. 8 m. 1. w dniu 19 marca rb na godzinę 9 rano, skąd nastąpi wymarsz z Pocztem Sztandarowym na mszę św. polową na placu Łukiskim.

ZAMIAST AKADEMJI.

Zarząd Reprezentacyjnego Kasyna Podofic. zawodowych Garnizonu Wilno zamiast urządzenia akademji w dniu Imienin I-go Marsz. Józefa Piłsudskiego, przeznacza po 10 złotych na dożywianie najbiedniejszych dzieci szkół powszechnych Nr. Nr. 5, 9, 13 i 27 w Wilnie.

Ks. Groński przybył do Litwy

RYGA. (Pat). Jak donoszą z Kowna, wczoraj przybył tam z Rosji Sowieckiej były administrator apostolski Syberji wschodniej Groński, który od 1931 r. znajdował się w więzieniu bolszewickiem.

Z. S R. R. — Czechosłowacja.

MOSKWA, (Pat). W Moskwie otrzymano wiadomość, że czechosłowacki minister spraw zagranicznych Benesz doręczył posłowi ZSSR. w Pradze Aleksandrowskiemu projekt czechosłowacko-sowieckiego traktatu handlowego. Niezwłocznie po jego zawarciu ma być uruchomiona w ZSSR. czechosłowacka sieć konsularna. Oficjalne nawiązanie stosunków dyplomatycznych nastąpić ma niebawem, bez wszelkich formalności, w drodze nominacji posła czechosłowackiego w Moskwie.

Obchód Mickiewiczowski w Dyneburgu

DYNEBURG. (PAT). — Staraniem stowarzyszenia kulturalno-oświatowego „Harfa" w Dyneburgu odbył się obchód, związany z setną rocznicą poematu „Pan Tadeusz". Okolicznościowy referat w doskonałem opracowaniu wygłosiła znana na tutejszym terenie poetka Olga Dauksztówna. Pozatem na program obchodu złożyły się deklamacje urywków z „Pana Tadeusza".

GIEŁDA WARSZAWSKA.

WARSZAWA, (PAT). — DEWIZY: Londyn 27,05 — 27,18 — 26,92. Nowy York 5,31 — 5,34 — 5,28. Nowy York kabel 5,31 — 5,34 — 5,29. Paryż 34,94 i pół — 35,03 — 34,86. Szwajcarja 171,48 — 171,91. Berlin w obr. nieofic. 210,60

Dolar w obr. pryw. 5.29 i pół.
Rubel: 4,64 (5-ki) — 4.68 (10-ki).

UŚMIECHY I UŚMIESZKI.

Z złotej serji ogłoszeń.

W prasie codziennej spotykamy często ogłoszenia, jakich nie potrafiłby chyba ułożyć najlepszy humorysta. Jedno z wczorajszych pism stołecznych przynosi obfity zbiorek takich ogłoszeń, przesłany mu przez jedną z czytelniczek, zajmujących się widocznie z zamiłowaniem i prawdziwem znawstwem gromadzeniem tych cudactw na Zachodzie Polski:

Oto wyjątki, naprawdę dla smakoszów:

Ogłoszenie Magistratu bydgoskiego wkrótce po odzyskaniu niepodległości:

„Mylnym jest kto tądzi, że psy dziewięć miesięcy stare wolne są od opłaty. Opłacie podlega każdy, kto przestał ssać psią matkę".

„Specjalność nogi z kapustą poleca M. Solińska. Królowej Jadwigi 22, restauracja".

„Odwołanie. Wieprza, którego dnia 7.XI 1924 przez omyłkę zabrałem z gromady Pawłowi Wolniewiczowi, Raczkiemu i Reinholcowi niniejszem odwołuję, ponieważ się znalazł u pana Ludwika Kozłowskiego, ul. św. Mikołaja 29".

„Panom rolnikom polecam Omok—sól bydlęcą — do lizania".

„Plakaty powitalne, serdecznie witamy, szczęść Boże młodej parze z koroną z liści wawrzynu, wychodzą świeżo z druku i są hurtownie do nabycia w firmie A. Jóźwiak".

„Przodki ciepłe 2.50. Magazyn artykułów męskich".

Coś z dziedziny życia osobistego:

„Stosunek z p. Kazimierzem Jańczakiem zrywam z powodów odemnie niezależnych. Stanisława Jordanowska".

„Obelgę rzuconą na Marjannę Kiniorek cofam z żalem".

„Dziś u Aleksa, Łokietka 9, zimne nogi z tańcami i muzyką".

„Urzędnik rozwiedziony, lat 50, szuka na czas 2-miesięcznego urlopu pokoju z wiktem poza Bydgoszczą u osoby całkiem niezależnej, lecz inteligentnej, wysokiego wzrostu, dobrze zbudowanej, mającej urządzone mieszkanie, małą gotówkę, lub jakiś interes handlowy, chętnie krawiecki".

„Panu Józefowi Dernatko. Na Pańskie wezwanie w „Iskrze" z dnia 11.IX r. b. oświadczam, że widziałam go rozmawiającego z panną. Nietaktowne wystąpienie pańskie usprawiedliwia li tylko wiek młody, który nie rozumie, że widzieć kogoś rozmawiającego z drugą osobą i powiedzieć w żarcie temu komuś trzeciemu nie jest oszczerstwem. Waldburga Janicka".

„Koszule damskie z próżną obwódką języczkową 3,25, spódniczki z haftami z próżną obwódką 3.95, majtki damskie, zamknięte z próżną obwódką 2.85. A. Arens. Starogard".

Czy potrzebne tu komentarze? Tylko kropka i to wielka jak łza, jak powiada Makuszyński.

Wel.

Hitleryzm w Ameryce.

W swoim czasie Mussolini urbi et orbi ogłosił, że faszyzm nie jest na eksport. Innego są widać zdania apostołowie hitleryzmu, gdyż nietylko eksportują swe ideje nazewnątrz, lecz nawet dokładają poważnych wysiłków, by szczepionka tych wszystkich haseł i teoryj jakie niesie ze sobą hitleryzm przyjęła się na „dziczkach" innych narodów i społeczeństw.

Ciekawe dane o propagandzie hitleryzmu w Ameryce Północnej przynosi nowojorski miesięcznik „Harper's Monthy Magazine":

Prehitleryzm. O ile zastosować termin „prehitleryzm" na wzór utartych już terminów „preromantyzm", „prehistorja", prerafaelici" i t. d., to terminem tym da się objąć okres ostatnich lat kilkudziesięciu, kiedy o Hitlerze słychać jeszcze nie było. Prehitleryzmem możnaby nazwać mianowicie drzemiący w szerokich masach amerykańskich antysemityzm, jako jeden z objawów charakterystycznej dla psychiki amerykańskiej ksenofobji, wyrażającej się m. in. w istnieniu tak ekstremistycznej organizacji jak Ku-Klux-Klan. Antysemityzm w Ameryce Północnej był i jest — niezależnie od ruchu hitlerowskiego — większy niżby się to napozór wydawało. Nie przyjmowanie pracowników — Żydów przez niektóre instytucie amerykańskie rozciągnęło się z biegiem czasu na szkoły, biura, samorządy, rolnictwo, a nawet handel — dziedzinę w której genjusz rasy semickiej największe święci triumfy. Dziś Żydzi z trudem jedynie dostać się mogą do wyższych uczelni, z trudem studjować prawo czy medycynę, poświęcać się zawodowi bankiera, inżyniera, profesora.

Całe to antysemickie nastawienie społeczeństwa amerykańskiego nie ma zasadniczo nic wspólnego z hitleryzmem i tłumaczy się raczej gospodarczą walką o byt, aniżeli względami rasowemi. Amerykanin nieufnie i niechętnie patrzy na każdego przybysza obcej rasy czy narodowości, który utrudnia mu zdobycie pracy i konkuruje na polu ekonomicznem. Dla Amerykanina niepożądany jest Murzyn, Chińczyk, Japończyk, Żyd czy inny przybysz który gotów jest taniej pracować czy wykaże większą giętkość w interesach. Amerykanie instynktownie przeciwko tym konkurentom się bronią. Tem się też tłumaczy popularność doktryny Monroego „Ameryka dla Amerykanów", haseł szowinistycznych Ku-Klux-Klanu, ostatnio zaś — haseł rasyzmu.

Hitleryzm wyzyskuje konjunkturę. Ruch, mający za podłoże ksenofobję w ogólności, zaś antysemityzm w szczególności szerzy się tem łatwiej, że sprzyja mu obecna konjunktura gospodarcza Stanów Zjednoczonych. Nie trzeba się tu rozwodzić nad kryzysem gospodarczym, który dotknął Amerykę Północną w stopniu bodaj większym jeszcze niż inne kraje. Wszyscy dobrze wiemy o sytuacji w wielkiej republice zaoceanicznej, o miljonach amerykańskich bezrobotnych, o amerykańskiej nędzy i rozpaczliwych środkach zaradczych Roosevelta. W takich warunkach, gdy masy szemrzą łatwo znajdują posłuch agitatorzy, zwalający winę za wszystkie nieszczęścia na Żydów i innych przybyszów, „odbierających chleb Amerykanom". Gdy się czyta o nagminnej wprost epidemji linczowania murzynów, gdy się przypomni o innych licznych przykładach amerykańskich „stosuneczków" — nietrudno zrozumieć iż akcja importowanych rasistów ma powodzenie. Rasiści poprostu wyzyskują konjunkturę.

Działalność agitatorów. Działalności hitlerowskich agitatorów w Ameryce Północnej kieruje „Brunatny Dom" w Monachjum. Początkowo, istniały w Ameryce jedynie nieliczne i nieduże komórki („jaczejki") hitlerowskie. Maskowały one starannie swą działalność, zwłaszcza w okresie gwałtownych represyj, stosowanych w Niemczech względem Żydów. Z biegiem czasu „jaczejki" przekształciły się w organizacje, działające pod takiemi nazwami, jak „Liga swastyki", „Związek Przyjaciół Nowych Niemiec", „Zrzeszenie Sympatyków Ruchu Hitlerowskiego", „Niemiecko-amerykańskie Towarzystwo Handlowe", „Przyjaciele Niemiec". Oficjalnymi kierownikami tych wszystkich organizacyj są obywatele amerykańscy, a to „w celu uniknięcia podejrzeń że akcją kierują źródła obce i zapobieżenia ewentualnym konfliktom z władzami amerykańskiemi" — jak głoszą instrukcje z Monachjum. Co się tyczy członków wzmiankowanych organizacyj, dzielą się oni na duże grupy: grupę A, złożoną z obywateli niemieckich, rezydujących w Stanach Zjedn., którzy złożyli przysięgę, że nigdy nie staną się Amerykanami i grupę B, złożoną wyłącznie z obywateli amerykańskich pochodzenia niemieckiego. Pozatem ma powstać jeszcze trzecia grupa C, złożona z nie-Niemców.

Każda z grup wyżej wymienionych ma swe określone zadania. Obie grupy jednak obowiązane są do: 1) rozpowszechniania antysemityzmu w Stanach Zjedn., 2) zwalczania wpływów żydowskich w polityce amerykańskiej, 3) formowania kadr, złożonych z Niemców właściwych i Niemców zamerykanizowanych, które byłyby gotowe do czynnego wystąpienia w odpowiedniej chwili. Obu grupom A i B przypomina się, że w swoim czasie mogłyby one zapobiec wypowiedzeniu przez Amerykę wojny Niemcom. Od obu grup żąda się też datków pieniężnych na szerzenie hitleryzmu w Stanach Zjedn., przyczem 50 proc. tych datków płynie do Niemiec. Jeżeli jednak chodzi o agitatorów (Anhetzer) i organizatorów (Ortsgruppführer) — są oni opłacani przez „Brunatny Dom" monachijski.

Począwszy od lutego, zawinęło do Stanów Zjedn. przeszło 100 Niemców i Niemek, desygnowanych na stanowiska w omawianych organizacjach hitlerowskich. Ci, którzy nie otrzymują wizy amerykańskiej, przybywają do Ameryki w charakterze członków załogi niemieckich okrętów, poczem są przemycani na ląd. Importuje się też do Ameryki stale wielkie ilości hitlerowskiej bibuły w języku angielskim, przeznaczonej do kolportowania wśród amerykańskich obywateli.

Działalność hitlerowców w Stanach Zjedn. rozwija się — jak widzimy — bardzo żywo. Od Nowego Yorku do San Francisko i od Kanady aż po Meksyk działają zręczni agitatorzy. Powstały już ruchliwe ośrodki hitlerowskie w N. Yorku, Chicago, Cincinnati, San Francisko, Los Angeles, Union-City, Detroit, Milwankee, Saint Louis, Baltimore, Bostonie, Filadelfji. Zwłaszcza opanowany został przez hitlerowców stan New-Jersey, gdzie działają oni w miastach Hoboken, Newark, Perth Amboy, Jersey-City, Red Bank i in. Oczywiście, wszystkie konsulaty niemieckie na terenie Stanów Zjedn. czynnie z hitlerowcami współdziałają. W N. Yorku wydają hitlerowcy 2 pisma: amerykańskie i niemieckie, w których lansują pod różnemi postaciami wymowne i krótkie hasło: „Śmierć Żydom!".

New.

—[::]—

Po rozwiązaniu Rady Miejskiej i K. K. O.

Sensacyjne momenty rozwiązania Zarządu K. K. O.

Posiedzenia, djety, pożyczki.

Rozwiązanie Zarządu i Rady Komunalnej Kasy Oszczędności wywołało w mieście niemniejszą sensację niż spodziewane ogólnie rozwiązanie Rady Miejskiej. Motywy jakie skłoniły władze nadzorcze do mianowania komisarza w K. K. O. SĄ NIEZWYKLE SENSACYJNE i zawierają kilka dużego formatu stron maszynowego druku. Przytaczamy z nich kilka momentów rzucających jaskrawe światło na stosunki w Kasie Komunalnej. Oto m. in. w ciągu roku 1932 odbyło się w Komunalnej Kasie 285 posiedzeń, za które zapłacono członkom Zarządu djety w wysokości 16350 złotych. Z sumy tej prezes Korolec otrzymał 8500 złotych (30 złotych za posiedzenie), dwaj inni członkowie Zarządu [illegible] mali po 20 złotych za posiedzenie, przyczem jeden pobrał 5700 złotych, drugi 2100 złotych. Władze nadzorcze uznały stawki te za wygórowane, na co zwracała nawet uwagę komisja która z ramienia Związku Komunalnych Kas przeprowadziła lustrację we wrześniu roku ub. Stwierdzono wówczas, że posiedzenia odbywają się niemal codziennie i że z racji tej członkowie Zarządu pobierali po 600 złotych miesięcznie. Wówczas to nakazano zmniejszyć ilość posiedzeń w miesiącu najwyżej do 20 i norma ta została wypełniona co do joty, bowiem, nie odbyło się ani o jedno posiedzenie mniej.

Na podkreślenie również zasługuje moment, że polityka kredytowa Rady była niewłaściwa, że wydano olbrzymie kredyty pojedyńczym osobom i grupom i że dotychczasowa działalność organów K. K. O. nie daje żadnej gwarancji, że stosunki te ulegną naprawie.

Jak wiadomo prezesem Rady Nadzorczej był mąż zaufania endecji wileńskiej p. Korolec.

POGŁOSKI O USTĄPIENIU DYREKTORÓW K. K. O.

Podług uporczywie krążących pogłosek, dyrektor K. K. O. p. Ilinicz i wice-dyrektor Fried mają w njbliższym czasie ustąpić z zajmowanych stanowisk.

Na stanowisko dyrektora ma być powołany p. Świderski z Warszawy.

KIEDY ODBĘDĄ SIĘ WYBORY DO RADY MIEJSKIEJ?

Podobno wyborów do nowej Rady Miejskiej nie należy spodziewać się w najbliższych miesiącach, bowiem odbędą się one prawdopodobnie dopiero na jesieni r. b. Kwestji tej jednak przesądzać nie można, gdyż rozpisanie nowych wyborów uzależnione jest od decyzji władz centralnych. Narazie oczekiwany jest nowy regulamin wyborczy.

OPOZYCJA CHCE ODWOŁAĆ SIĘ DO NAJWYŻSZEGO TRYBUNAŁU ADMINISTRACYJNEGO.

Rozwiązanie Rady Miejskiej zaskoczyło wszystkich mimo, że oczekiwano tego od dłuższego już czasu. Niektóre ugrupowania radzieckie jak się dowiadujemy chcą skorzystać z przysługującego Radzie Miejskiej prawa zaskarżenia decyzji do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. W tym celu zbierane są podpisy na zwołanie posiedzenia tajnego. Wymagana jest przynajmniej 1/3 podpisów ogólnej ilości radnych. Rzecz prosta, że inicjatywa zwołania tajnego posiedzenia powstała wśród ugrupowań opozycyjnych. Składanie rekursu przez Radę Miejską wywołać musi wśród niewtajemniczonych dużą dozę zdziwienia, jeżeli zważymy, że też stronnictwa opozycyjne przy nadarzających się okazjach na posiedzeniach plenarnych pompatycznie deklamowały o swem życzeniu rozwiązania Rady Miejskiej. Jak twierdzą leaderzy tych ugrupowań motywy rozwiązania Rady Miejskiej nie trafiają im teraz do przekonania.

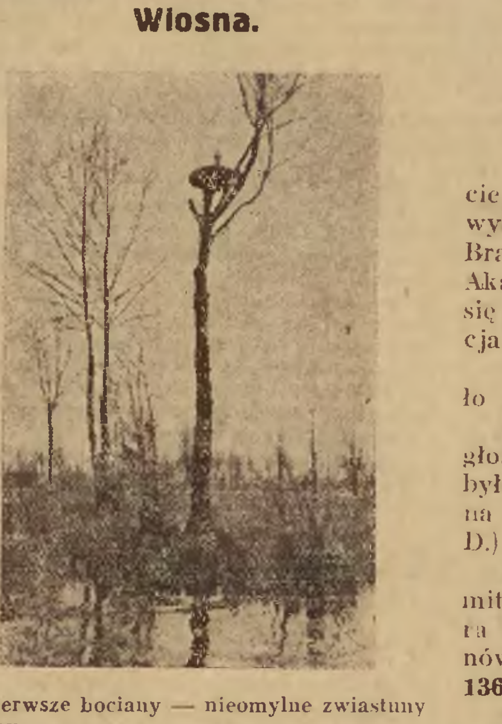
Czy jednak omawiane posiedzenie dojdzie do skutku i inicjatorzy zdołają zebrać potrzebną ilość podpisów pokaże najbliższa przyszłość.

ŁAWNICY ZAMIERZAJĄ UBIEGAĆ SIĘ O ODSZKODOWANIE.

Członkowie rozwiązanego Zarządu miasta (ławnicy) zaskoczeni nagłą decyzją władz, zamierzają podobno wszcząć starania o przyznanie im odszkodowań. Pretensje swe ławnicy opierają na fakcie opłacania przez nich składek emerytalnych, co po 10 latach dałoby im prawo do emerytury. Ponieważ nikt z ławników niema poza sobą 10 letniej pracy uważają oni, że są uprawnieni do roszczeń o odszkodowanie.

Jak zdołaliśmy ustalić odszkodowanie ławnikom nie przysługuje, ponieważ pełnili funkcje z wyboru na pewien określony okres czasu.

Wiosna.

Pierwsze bociany — nieomylne zwiastuny wiosny.

Letarg

Od 6 dni znajduje się w letargu 39-letnia Dominika Stachowiczowa, mieszkanka wsi Podolniany, gm. janowskiej.

Lekarze orzekli, iż Stachowiczowa w 9 dniu obudzi się. Zaznaczyć należy, iż Stachowiczowa w ciągu ostatnich lat trzykrotnie zapadała na kilkudniową śpiączkę. Po raz pierwszy w letarg wpadła mając lat 12 i wówczas dziewczynkę omal nie pogrzebano, gdyż powszechnie we wsi sądzono, iż Dominika zmarła.

Endecy nie mają większości.

„Bratniak" na drodze do uzdrowienia.

Wczorajszy dzień na uniwersytecie wileńskim upłynął pod znakiem wyborów do zarządu stowarzyszenia Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej U. S. B., które odbyły się w spokojnej atmosferze. Frekwencja nie dopisała.

Uprawnionych do głosowania było 1976 osób.

Głosowały 1082 osoby — w tem głosów nieważnych — białych kartek było 17 (do oddawania białych kartek na znak protestu nawoływał Z. P. M. D.).

Na listę Nr. 1 — Katolickiego Komitetu Wyborczego — młodzieży, która wyłamała się z pod rozkazów panów z Mostowej 1 — **oddano głosów 136:**

na listę Nr. 2 — młodzieży wszechpolskiej pozostającej pod rozkazami endeków starszej generacji — **oddano głosów 491:**

na listę Nr. 3 — Bloku Kół Naukowych — **oddano głosów 319.**

na listę Nr. 4 — bloku niezamożnej młodzieży — **oddano głosów 119.**

Ogółem więc listy samodzielne i niezależne otrzymały 574 głosy. Lista endecka otrzymała 491 głos..

Podział mandatów przedstawia się następująco:

Lista Nr. 1 — 3 mandaty.
Lista Nr. 2 — 12 mandatów.
Lista Nr. 3 — 7 mandatów.
Lista Nr. 4 — 2 mandaty.

Prezesem „Bratniej Pomocy" został kandydat listy Nr. 2 p. Witold Świeżewski; wiceprezesem I-ym kandydat listy Nr. 3 p. Tadeusz Wolski; wiceprezesem II-gim kand. listy Nr. 2 p. Karol Szulc; sekretarzem generalnym kand. listy Nr. 2 p. Józef Kędzierski i skarbnikiem kand. listy 3 p. Leonid Górski.

Do zarządu weszli pozatem: z listy Nr. 3 pp.: Alfons Slepikas, Stefan Onoszko, Lidja Szonertówna, Kazimierz Stańczuk i Aleksy Deruga; z listy Nr. 2 pp.: Stanisław Dąbrowski, Marja Kafarska, Florjan Doliwa-Dobrowolski, Janina Pankiewiczówna, Janusz Pietrzykowski, Stanisław Łobacz, Stanisław Wener, Juljan Łaszkiewicz i Stefan Kiełkiewicz; z listy Nr. 1 pp. Wacław Tarasiewicz, Stefan Świeżewski i Walerja Jankiewiczówna; z listy Nr. 4 pp. Jerzy Sztachelski i Muta Dziewicka.

Do Komisji Rewizyjnej weszło 4 osoby z listy Nr. 2, 2 osoby z list Nr. 3 i 1-na, z list. Nr. 1

Do Sądu Koleżeńskiego — 4 osoby 2 list. Nr. 2, 3 osoby z listy Nr. 3 i po 1-ej z list Nr. 1 i 4 (razem 9 osób).

Wynik wyborów jest b. niepomyślny dla endeków, a liczebna przewaga głosów, oddana na listy niezależne, wskazuje na to, że akademik wileński zaczyna się odwracać od ludzi, którzy pod pozorem obrony jego interesów (wypadki na uniwersytecie warszawskim, dwukrotnie w b. roku zamykanym) przeprowadzają porachunki partyjne i dopuszczają się burd niegodnych akademika. Endecja starsza wileńska była pewna conajmniej 17 mandatów, opierając swoje obliczenia na danych z głosowań z lat ubiegłych. Zawiodła się. (w)

Uchwała walnego zebrania mistrzów wileńskich.

Doroczne walne zebranie Cechu: Murarzy, Malarzy, Sztukatorów, Kamienarzy i Cieśli w Wilnie, odbyte w lokalu Związku Cechów dnia 17 marca 1934 roku, upoważniło Starszego Cechu: p. Piotra Hermanowicza do zakomunikowania w prasie, że

„Cech szczerze ubolewa nad możliwością ewentualnego wyjazdu obecnego konserwatora wojewódzkiego p. Stanisława Lorentza", który, według krążących pogłosek, ma objąć podobne stanowisko w innem województwie.

„Frontem do Drui"

Prof. Mieczysław Limanowski wygłosił w sali V gmachu głównego U. S. B. powszechny wykład p. t. „Frontem do Drui" — pierwszy z cyklu siedmiu wykładów powszechnych o Drui.

Prof. Limanowski rozpoczął od stwierdzenia, że hasło „Frontem do Drui" będzie tym nabojem, którego siła poprowadzi nas do rozwikłania niesłychanie ważnych zagadnień gospodarczych na naszych ziemiach.

Żyjemy w dobie powstawania gigantycznych projektów gospodarczych.

Jeden z nich kiełkuje i wykazuje coraz większą żywotność na zachodzie, mając odskocznię w przeszłości historycznej i w zagłębiu Ruhr, a podstawę w warunkach geograficznych; drugi natomiast rośnie w Rosji sowieckiej.

Olbrzymie „reńskie miasto Ruhr" Reinruhrstadt — 10 miljonowe miasto węgla — ciąży do morza w trzech kierunkach. Rodzi się idea wielkiego kanału do Marsylji, myśl połączenia Renu i Rodanu w olbrzymią arterję wodną, zbliżającą do siebie morza Niemieckie i Śródziemne. W wielkich projektach niemieckich kiełkuje myśl połączenia następnie tej arterji z Dunajem, a więc z morzem Czarnym.

To jest projekt zachodni.

Na wschodzie Sowiety ujarzmiły porohy Dniepru i umożliwiły normalną żeglugę do Orszy. Przyjdzie czas, że statki, oddające dziś w Orszy ładunek kolei, będą docierały systemem kanałów do Leningrada. Powstanie więc olbrzymia arterja wodna na wschodzie, do której się przyłączy prawdopodobnie i morze Kaspijskie; arterja, mająca za sobą świetne tradycje historyczne.

Co jest znamienne, że obie te arterje wodne, łączące centra przemysłowe, przebiegają po terytorjach o najgęstszem zaludnieniu w porównaniu z terenami pobliskiemi.

Otóż Polska znajduje się pomiędzy temi gigantycznemi arterjami, pulsującemi już dziś ożywczą siłą gospodarczą.

Nasze gospodarcze tereny południowo-zachodnie mają ujście na morze przez Gdynię. Możliwe, że zagłębie śląskie będzie kiedyś włączone do arterji wodnej zachodniej — przez Dunaj. Natomiast ziemia wileńska, nowogródzka i część Polesia ciążą do Niemna. Ponieważ Niemen uniedostępniony jest barjerą Litwy, powstaje zagadnienie Dźwiny.

Nasze lasy potrzebują drogi wodnej. Są projekty łączenia Wileńszczyzny z Wisłą, jednakże to się nie opłaci. Z tych też względów z nieodpartą siłą narzuca się idea portu w Drui — tembardziej, jeżeli uprzytomnimy sobie, że w niedalekiej już przyszłości Dźwina może zacząć pulsować życiem wielkiej arterji wodnej wschodu. Sowiety bowiem, po połączeniu drogą wodną Chersonu z Leningradem częściowo przez Dźwinę, mogą ekspansować gospodarczo na zachód przez terytorja obce — przez Dźwinę. Właśnie powinniśmy być przygotowani na tę ewentualność, aby w odpowiednim momencie włączyć się z naszemi ziemiami do tej sieci wodnej.

Na Druję pierwszy zwrócił uwagę b. wojewoda wileński, marszałek Raczkiewicz — przez budowę kolei. Obecnie po pewnym okresie zapomnienia zagadnienie Drui znowu wróciło i domaga się, abyśmy zrozumieli jej znaczenia, jako portu przyszłości. (h).

Walka z Grypą i Anginą.

W związku z raptownemi zmianami pogody naszego klimatu wszyscy jesteśmy skłonni do przeziębienia, naskutek czego stale zapadamy na różne choroby, powstające na tle tak zwanego „przeziębienia", szczególnie na grypę, anginę, influencę, krztusiec u dzieci, uporczywe bóle głowy i wiele innych tym podobnych niedomagań. Należy przetο wszystkim wiedzieć, że skutecznie zapobiega i ratuje w powyższych chorobach siarczan chininy w specjalnych pigułkach „Original".

W celach zapobiegawczych poleca się używać profilaktycznie codziennie z samego rana po jednej pigułce „Original", skutkiem czego można uniknąć grypy i anginy oraz wszelkich chorób powstających z przeziębienia.

W celu zabezpieczenia zdrowia u dorosłych i dzieci pożądanem jest mieć i stale stosować pigułki „Original", które można nabywać w każdej aptece w cenie zł. 2 gr. 50 za rurkę, zawierającą 50 szt. pigułek „Original" z Nr. Reg. 1492 i przepisem sposobu ich stosowania.

Mauzoleum królewskie.

Urząd Konserwatorski Wileński komunikuje: Prace przy budowie mauzoleum królewskiego, wznowiono w listopadzie ubiegłego roku, posuwają się szybko naprzód. W dn. 15 b. m. zakończono układanie izolacji w mauzoleum, krypcie przedsionkowej i w przejściach. Izolację wykonano pod kierunkiem inż. arch. Henryka Stankiewicza, specjalisty od robót izolacyjnych. Izolacja składa się z płyt korkowych, bituminy, juty i blachy ołowianej, kładzionych na masie izolacyjnej „conco". Normalny stan wody wynosi 1 m. 60 cm., a wykonana izolacja zabezpieczy kryptę nawet w tym wypadku, gdy poziom podniesie się o 4 i pół m., to znaczy znacznie przekroczy poziom t. zw. „wielkiej wody", obserwowany w czasie powodzi w r. 1931.

Obecnie rozpoczęto zbrojenie prętami żelaznemi płyty dolnej i po jej zabetonowaniu w końcu przyszłego tygodnia rozpocznie się ustawianie form drewnianych dla wykonania żelazo-betonowej konstrukcji ścian, filarów i sklepień na miejscu. Konstrukcja żelazo-betonowa krypty będzie ukończona w kwietniu, poczem zostanie ułożona posadzka w kaplicy św. Kazimierza i w prawej nawie bocznej. Zakończenie tej serji robót w mauzoleum nastąpić ma około 1 maja r. b.

Dwa miljony złotych dla Wileńszczyzny.

Organizacje gospodarcze otrzymały wiadomość że Wileńszczyźnie przyznany został KREDYT W WYSOKOŚCI 2 MILJONÓW ZŁOTYCH. Pieniądze przeznaczone są na pomoc dla handlu, przemysłu, rolnictwa i rzemiosła.

Natychmiast po przekazaniu kredytów nastąpi repartycja otrzymanej sumy pomiędzy zainteresowane instytucje. Z kredytów tych mają być udzielane pożyczki długoterminowe rolnikom, rzemieślnikom, przemysłowcom i kupcom.

Dodatkowe kredyty budowlane.

Podług nadeszłych do Wilna informacyj wkrótce mają też być przyznane Wilnu dodatkowe kredyty na cele budowlane. Wysokość kredytów nie jest jeszcze ściśle określona. Z kredytów tych będą wydawane pożyczki zarówno na budowę nowych domów jak i na przeróbkę dużych mieszkań.

Na froncie walki z tyfusem.

LUSTRACJA ZAGROŻONYCH ODCINKÓW.

Wczoraj specjalnie delegowana Komisja lekarska przeprowadziła szczegółową lustrację ul. Niemieckiej, Żydowskiej i okolicznych dotkniętych epidemją tyfusu plamistego. Komisja wydała szereg zarządzeń zmierzających do zlokalizowania epidemji.

Na terenie miasta zanotowano w ostatnich dniach kilka nowych wypadków zasłabnięć na tyfus plamisty. W związku z powyższem władze sanitarne zwiększyły czujność.

KONFERENCJA W SPRAWIE WALKI Z EPIDEMJĄ TYFUSU.

W związku z masowemi zachorowaniami na tyfus plamisty w dzielnicy żydowskiej odbyła się wczoraj konferencja przedstawicieli władz administracyjnych, samorządowych i sanitarno-lekarskich. Po omówieniu szeregu spraw postanowiono wydać mieszkańcom tej dzielnicy instrukcje oraz ostre zarządzenia, pod rygorem surowych kar, przestrzegania higjeny zwłaszcza w podwórkach, sklepach, jatkach mięsnych, mleczarniach i sklepach.

—[::]—

LISTY DO REDAKCJI

Szanowny Panie Redaktorze!

W związku z listem do Redakcji d-ra Hirschberga, który został wydrukowany w Nr. 73 „Kurjera Wil." z dnia 16 bm. Zarząd Spółdzielni Wydawniczo-Drukarskiej „Cajt" niniejszem stwierdza jak najkategoryczniej:

1. Absolutnie nie odpowiada prawdzie, iż Spółdzielnia nasza kiedykolwiek prowadziła pertraktacje z d-rem Hirschbergiem w sprawie przyjęcia przez niego względnie finansowania pisma „Cajt".

2. Nie mogło być mowy o jakichkolwiek pertraktacjach z d-rem Hirschbergiem w sprawie przezeń poruszonej we wspomnianym liście, tembardziej, że stosunek nasz jak zarówno społeczeństwa Żyd. do polityki uprawianej przez d-ra Hirschberga jest wszystkim dobrze znany.

Z poważaniem:
Spółdzielnia Wydawniczo-Drukarska „Cajt" w Wilnie.
Prezes **Ch. Lewin.** Sekretarz **Rozenblum.**
Wilno, dn. 16. 3. 1934 r.

Wielce Szanowny Panie Redaktorze.

Potrzymuję w pełni treść mego listu, zamieszczonego w N-rze piątkowym Pańskiego poczytnego pisma w sprawie pisma „Cajt" i oświadczam, że rozporządzam w tej sprawie szczegółowym materjałem.

Łączę wyrazy głębokiego poważnia.

Dr. Adolf Hirschberg.
Wilno, dn. 17. III. 1934 r.

Przypisek redakcji. Na tem zamykamy wymianę listów pomiędzy dr. Hirschbergiem a wydawnictwem „Cajt". Zaznaczyć tylko musimy, że nie rozumiemy z jakiego tytułu „Cajt" przemawia w imieniu całego społeczeństwa żydowskiego. **(Red.).**

Zgon 104-letniej staruszki.

We wsi Murowanka, gm. iwiejskiej zmarła 104-letnia Helena Czertwerykowa, która pozostawiła 5 synów i około 30 wnuków i prawnuków.

KURJER SPORTOWY

Niedziela w sporcie.

Dziś nie mamy w Polsce poważnych zawodów sportowych.

W Zakopanem odbędą się już chyba ostatnie w tym sezonie zawody narciarskie w kombinacji alpejskiej o mistrzostwo Podhala, a w Wiśle zawody sztafetowe.

Warszawa będzie terenem zawodów lekkoatletycznych, tak zwanych „przełajów". — Ponadto odbędzie się szereg meczów piłkarskich drużyn ligowych z zespołami A klasowemi.

W Warszawie odbędą się dziś aż trzy zebrania, a mianowicie: nadzwyczajne zgromadzenie Ligi, walne zebranie P. T. Tow. Kolarskich i walne zebranie P. Z. Gier Sportowych.

W Krakowie mieć będziemy szereg meczów piłkarskich.

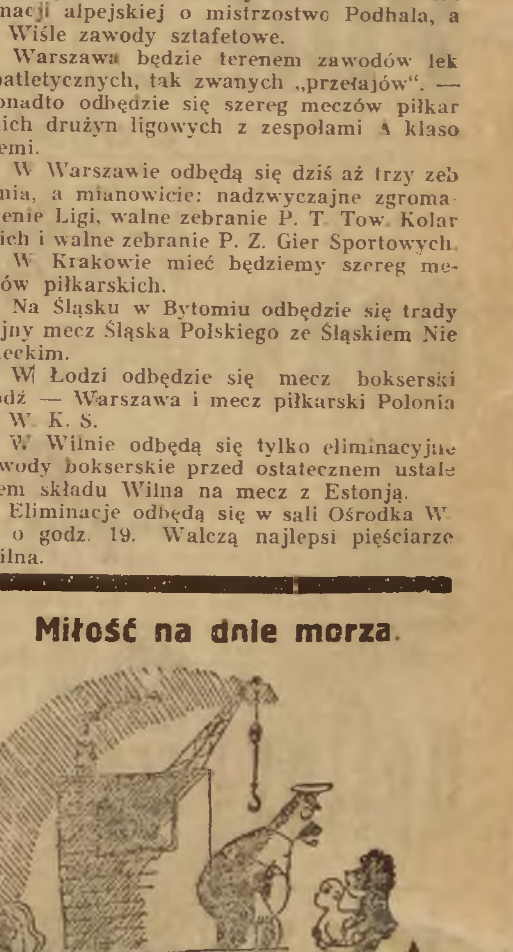
Na Śląsku w Bytomiu odbędzie się tradycyjny mecz Śląska Polskiego ze Śląskiem Niemieckim.

W Łodzi odbędzie się mecz bokserski Łódź — Warszawa i mecz piłkarski Polonia — W. K. S.

W Wilnie odbędą się tylko eliminacyjne zawody bokserskie przed ostatecznem ustaleniem składu Wilna na mecz z Estonją.

Eliminacje odbędą się w sali Ośrodka W. F. o godz. 19. Walczą najlepsi pięściarze Wilna.

Miłość na dnie morza.

— Czy niema tu u państwa nurka imieniem Jerzy? — On mnie porzucił...

Obywatelstwo i paszport na zamówienie.

Policja śledcza już dawno stwierdziła, że wpobliżu centralnego biura meldunkowego uwijają się jacyś „pokątni doradcy" żerujący na naiwności ludzkiej.

— Pani się ubiega o „dowodzik"?, ależ proszę bardzo, to się da łatwo zrobić...

— Co Pan potrzebuje? — obywatelstwo! Hm, to bagatelka. Ja to panu załatwię szybciej, niż pan przypuszcza.

„Pokątni doradcy" łapali naiwnych dość łatwo. Niechętnych na wystawanie w biurach było sporo.

Mimo presji władz policyjnych, oszuści w dalszym ciągu grasowali, dopóki do policji nie zaczęły wpływać konkretne skargi.

W tych dniach do wydziału śledczego zgłosiła się p. Bucharska zamieszkała przy ulicy Nadleśnej i złożyła następujące zameldowanie:

W swoim czasie przy wejściu do biura meldunkowego poznała pewnego osobnika, jak się następnie dowiedziała, Bronisława Metryckiego (Legjonowa 162), który zaproponował jej szybkie wyrobienie obywatelstwa i pobrał kilkakrotnie tytułem wynagrodzenia za „pracę" ogólnie 48 zł.

Aby zapewnić po pewnym czasie, że starania jego odnoszą skutek, Metrycki przedstawił nawet (oczywiście sfałszowane) pismo urzędu starościńskiego.

Wkrótce jednak p. B. przekonała się, że padła ofiarą oszustwa.

Przeprowadzone dochodzenie potwierdziło, to oskarżenie.

Metrycki pociągnięty został do odpowiedzialności sądowej.

Jednocześnie wszczęte zostało dochodzenie w indentycznej sprawie przeciwko niejakiemu Franciszkowi Tratkowi.

Policja prowadzi również dochodzenie przeciwko innym takim „ustosunkowanym" doradcom i ustala dalsze nazwiska poszkodowanych. (e).

KRONIKA

Niedziela 18 Marzec

Dziś: Gabrjela, Cyrylla
Jutro: Józefa Obl. N. M. P.

Wschód słońca — g. 5 m. 30
Zachód — g. 5 m. 24

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologji U.S.B. w Wilnie z dnia 17/III — 1934 roku

Ciśnienie 746
Temperatura średnia + 2
Temperatura najw. + 4
Temperatura najn. + 1
Opad —
Wiatr północny
Tend. spadek
Uwagi: pochmurno.

— **Pogoda dziś 18 marca według P. I. M.** Pogoda o zachmurzeniu zmiennem, miejscami przelotny deszcz. Dość ciepło. Umiarkowane i porywiste wiatry z kierunków południowych, w górach halny.

KOŚCIELNA

— **Rekolekcje nauczycielskie** rozpoczną się w niedzielę dnia 25 bm. kaplicy O. O. Jezuitów ul. Wielka 64. Pierwsza konferencja o godz. 11 rano.

Karty wstępu otrzymać można w Kole Katechetów ul. Trocka 9 m. 22 oraz przy wejściu.

OSOBISTA

— ODZNACZENIA. W dniu 17 b. m. o godz. 12.30 p. prokurator Sądu Apelacyjnego w imieniu Pana Prezydenta Rzeczypospoliej i p. Prezesa Rady Ministrów dokonał aktu dekoracji krzyżem oficerskim Odrodzenia Polski prokuratora Sądu Okręgowego w Wilnie p. Stanisława Szaniawskiego, a srebrnym Krzyżem Zasługi — kierownika Sekretarjatu Prokuratury Okręgowej p. Stanisława Jarmolińskiego.

— **Prokurator Sądu Apelacyjnego** p. Józef Przyłuski w dniu dzisiejszym wyjechał w sprawach służbowych.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— **Popularne odczyty niedzielne.** Kursa im. Komisji Edukacji Narodowej w lokalu własnym przy ulicy Mickiewicza 23, dziś o godz. 12 organizują dalsze dwa odczyty na tematy poularne. Wstęp dla wszystkich bezpłatny.

— **Powszechne wykłady uniwersyteckie.** Z cyklu odczytów „Port w Drui" odbędzie się w dniu dzisiejszym wykład dr. W. Rewieńskiej: „Zarys fizjografji dorzecza Dźwiny".

Początek o godz. 19 (gmach główny Uniw. ul. Św. Jańskiej 10 sala 5). Wstęp 20 gr., dla młodzieży 10 gr. — Szatnia nie obowiązuje.

— **Zarząd Koła Wil. Zw. Oficerów Rezerwy podaje do wiadomości** swych członków, iż we wtorek dnia 20 marca o godz. 18 odbędzie się odczyt radcy Min. Przem. i Handlu p. inż. S. Sławińskiego n. t. „Gospodarka planowa jako droga wyjścia z kryzysu".

— **Doroczne Walne Zebranie Zw. Zawod. Pracowników Miejskich m. Wilna** odbędzie się we środę dn. 21 bm. r. b. o godz. 18 (6 po poł.) w Małej Sali Miejskiej, przy ulicy Końskiej 3. O ile w powyższym terminie Walne Zebranie nie dojdzie do skutku z powodu braku odpowiedniej ilości członków, następny termin wyznacza się na ten sam dzień o godz. 18 m. 30 i zebranie to będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych członków.

RÓŻNE

— **Przeniesienie apteki Ubezpieczalni Społecznej.** Ubezpieczalnia Społeczna w Wilnie, podaje do wiadomości ogółu ubezpieczonych, że Apteka Ubezpieczalni z dniem 19 marca 1934 r. została przeniesiona z dotychczasowego lokalu przy ul. Dominikańskiej 15 — (Centralne Ambulatorjum) do nowego lokalu przy ul. Biskupiej 4 — 1 piętro.

RADJO

WILNO.

NIEDZIELA, dnia 18 marca 1934 r.

9,00—10.00: Czas. Gimnastyka. Muzyka. Dziennik por. Muzyka. Chwilka gosp. dom. 10,05: Nabożeństwo. 11.57: Czas. 12,05: Program dzienny. 12,10: Kom. meteor. 12,15: Poranek muzyczny z Filharmonji. 13,00: „Muzyka, jako czynnik wychowania państwowego" — wygł. dr. Br. Wójcik-Keupruljan. — 13,15: D. c. poranku. 14.00: Audycja dla wszystkich. 15,00: „Przed siewami wiosennemi" — odczyt. 15,20: Rezerwa. 15,30: Audycja dla dzieci. 16,00: „Artyści Polskiego Radja — Marszałkowi w hołdzie" — koncert. 18,00: Słuchowisko — „Miłostki" — Schnitzlera. 18,40: Program na poniedziałek. 18,45: Płyty taneczne. 18,55: Litewska audycja literacka. 19,10: Codz. odc. pow. 19,20: Radjotygodnik dla młodzieży. 19,30: Godzina życzeń (płyty). I część. 19,50: Myśli wybrane. 19,52: Transm. z dziedzińca belwederskiego, uroczystości ku czci Marszałka. 20,20: Godzina życzeń (płyty) II część. 20,50: Dziennik wiecz. 21,00: „Indyjskie państwo w puszczy" — felj. 21,15: Wesoła fala. 22,15: Wiad. sport. z Rozgłośni. 22,25: Arje z oper polskich. 23,00: Kom. meteor. 23,05: Muzyka taneczna (płyty).

PONIEDZIAŁEK, dnia 19 marca 1934 roku.

7.00: Czas. Gimnastyka. Muzyka. Dzien. por. Muzyka. Chwilka gospod. domow. 11.40: Przegląd prasy. 11.50: Utwór Offenbacha (płyty). 11.57: Czas. 12.05: Muzyka (płyty). 12.10: Transm. uroczystości odsłonięcia tablicy w domu, w którym mieszkał Marszałek Józef Piłsudski w latach 1877—8 w Wilnie. 12.30: Kom. meteor. 12.35: Koncert. 13.15: Kom. meteor. 13.20: Transm. akademji z sali Miejskiej z okazji Imienin Marsz. Józefa Piłsudskiego. 15.10: Progr. dzienny. 15.15: Pogadanka łowiecka. 15.25: Wiad. o eksporcie. 15.30: Giełda roln. 15.40: Koncert dla młodzieży (płyty) „Ryszard Strauss". 16.05: Audycja dziecięca zbiorowa p. t. „Dzieci Panu Marszałkowi". 16.40: Francuski. 16.55: Pieśni polskie. 17.20: Progr. na wtorek i rozmait. 17.30: Koncert kameralny. 18.00: Odczyt o Marszałku Piłsudskim. 18.20: Audycja żołnierska. 18.45: „Co nas boli?" 18.55: Muzyka (płyty). 19.00: Z litewskich spraw aktualnych. 19.15: Codz. odc. pow. 19.25: Aktualny reportaż. 19.40: Wil. kom. sportowy. 19.47: Dzien. wiecz. 20.00: „Myśli wybrane". 20.02: Koncert uroczysty. 21.00: „W pałacu z Wierzbiny" — felj. 21.15: D. c. koncertu. 22.00: Muzyka lekka. 23.00: Kom. meteor. 23.05: Muzyka lekka.

NOWINKI RADJOWE

ARJE Z OPER POLSKICH.

W niedzielę o godz. 22,25 w studjo wileńskiem rozpocznie się specjalna audycja radjowa, której program wypełnią arje z oper Żeleńskiego, Paderewskiego, Różyckiego w wykonaniu p. Diny Pawłowskiej. Audycję poprzedzi słowo wstępne dr. Tadeusza Szeligowskiego.

TEATR I MUZYKA

— **Teatr Muzyczny „Lutnia". — „Niebieski Motyl".** Dziś o godz. 8,15 w. barwne widowisko operetkowe „Niebieski Motyl".

— **Dzisiejsza popołudniówka w „Lutni".** Dziś o godz. 4 po poł. ukaże się po cenach zniżonych ciesząca się wielkiem powodzeniem melodyjna operetka Stolza „Dzidzi" z L. Romanowską w roli tytułowej.

— **Popularne widowisko w „Lutni".** — Jutro o godz. 8,15 w. przedstawienie dla najszerszych warstw publiczności. Wystawiona zostanie wartościowa operetka Herve „Nitouche". Ceny minimalne: parter 1,50 i 1,20, amfiteatr: 1,00 i 50 gr. Wejście na balkon 25 gr.

— **Teatr Miejski Pohulanka. — 2 ostatnie przedstawienia „Pieniądz to nie wszystko" — po cenach propagandowych.** Dziś, w niedzielę dnia 18 marca o godz. 8 w. przedostatnie przedstawienie, po cenach propagandowych, głośnej sztuki Fekelego p. t. „Pieniądz to nie wszystko".

Jutro dn. 19 marca o godz. 8 po raz ostatni „Pieniądz to nie wszystko".

— **Uwaga!** — Administracja Teatru Pohulanka przypmina, że legitymacje zniżkowe z ważnością „do odwołania" nie są ważne.

— **Kino-Teatr Rozmaitości** — dziś dnia 18 marca „Maskarada Miłości". Na scenie sketch „Sie mi jakoś nie chce".

— **Recital śpiewaczy słynnego tenora Hermana Simberga.** Wielkie zainteresowanie wśród melomanów Wilna wywołał recital śpiewaczy H. Simberga, który odbędzie się we wtorek dnia 20 marca w Sali Konserwatorjum o godz. 8,30. Występ p. Simberga będzie ostatnim przed wyjazdem na dłuższe turnee zagranicę, gdzie został zaangażowany do największych miast Europy.

Akompanjament koncertu objęła p. Adela Bay.

Bilety sprzedaje „Filharmonja", sklep muzyczny (ul. Wielka 8).

— **Audycja Polskiego T-wa Muzyki Współczesnej.** W niedzielę t. j. 18 marca odbędzie się w lokalu Związku Zawodowego Literatów przy ulicy Ostrobramskiej 9 audycja poświęcona współczesnej muzyce polskiej. Znakomity Kwartet Polski z Warszawy w składzie: pp. Dubiska i Adamska oraz pp. Ochlewski i Szalewski, wykona kwartety Kazimierza Sikorskiego i Feliksa Łabuńskiego.

Początek o godz. 20. Na tę niezwykle ciekawą audycję towarzystwo zaprasza wszystkich miłośników dobrej muzyki.

Z życia żydowskiego.

Wielka akcja petycyjna.

Wczoraj o godz. 9—12 odbyło się w wielkiej Synagodze Żydowskiej nabożeństwo uroczyste z okazji rozpoczęcia w Wilnie akcji petycji narodowej żydowskiej dążącej do stworzenia w Palestynie państwa żydowskiego. Na nabożeństwie m. in. przemawiał rabin Kleinsztejn. Żydowskie Oddziały Przysp. Wojsk. „Bejtar" oraz Brith—Hachajał przemaszerowały ulicami miasta do synagogi i z powrotem na ul. Kijowską. Obecne również były korporacje akademickie.

Należy zaznaczyć, że akcja petycyjna rozpoczęta została na całym świecie.

WILJA RUSZYŁA.

Wilja ruszyła na całej swej przestrzeni. Wczoraj płynęła gęsta kra. Spływająca kra na szczęście nie utworzyła większych zatorów, jedynie koło Niemenczyna utworzył się zator koło mostów, lecz szybko został usunięty przez pluton saperów KOP.

Poziom wody podniósł się o 120 ctm. ponad stan normalny.

Jak sądzą przybór wody będzie bardzo nieznaczny i ewentualność wystąpienia Wilji z brzegów jest bardzo minimalna.

*

Wieczorem woda na Wilji poczęła opadać. O godz. 7 stan wody wynosił już tylko 117 ctm. ponad stan normalny.

Niebezpieczeństwo powodzi uważać należy za ostatecznie zażegnane.

Licytacja.

Urząd Wojewódzki Wileński podaje do publicznej wiadomości, iż w dniu 6 kwietnia r. b. o godz. 11 rano przy ulicy Marji Magdaleny Nr. 2 odbędzie się sprzedaż z licytacji koni i taboru końskiego (powozy, bryczki, sanie, wóz roboczy, uprząż i t. p.).

Za Wojewodę **W. Hryhorowicz**
Naczelnik Wydziału.

Obwieszczenie.

Do akt Nr. Km. 742 1933 r.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie I rewiru, Stefan Wojciechowski, zamieszkały w Wilnie przy ul. Zakretowej Nr. 13 m. 1 na mocy art. 602, 603, 604 K. P. C. ogłasza, że w dniu 22 marca 1934 r. o godz. 10-ej (nie później jednak niż w dwie godziny) w Wilnie przy ul. Trockiej Nr. 2 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości należących do Dawida Arluka i składających się z 18 żyrandoli elektrycznych, wiszących, bronzowych, różnych formatów i 12 szt. lampek elektrycznych stojących różnych formatów, oszacowanych na łączną sumę zł. 780 (siedemset osiemdziesiąt) zł. na zaspokojenie wierzytelności f. „Siemens" Sp. Akc. w Warszawie.

Powyższe ruchomości można oglądać pod wskazanym adresem w dniu licytacji.

Wilno, dn. 3 marca 1934 r.

Komornik **Stefan Wojciechowski.**
Nr. 50/VI